

# Aktualitātes sieviešu un vīriešu vienlīdzīgu iespēju un tiesību veicināšanā

NOVEMBRIS 2021

## LATVIJĀ:

- Lai veicinātu vienlīdzīga atalgojuma praksi Latvijā, Labklājības ministrija sadarbībā ar Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūtu 2021. gada novembrī organizēja diskusiju ciklu par efektīvākajiem risinājumiem darba samaksas atšķirību mazināšanai starp vīriešiem un sievietēm.
- Labklājības ministrija sadarbībā ar sociālajiem partneriem - biedrībām "Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība" un "Latvijas Darba devēju konfederācija" - novembrī iesāka piecu diskusiju ciklu par darba un privātās dzīves līdzsvaru, lai iepazīstinātu sabiedrību ar gaidāmajām pārmaiņām kontekstā ar Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas par darba un privātās dzīves līdzsvaru vecākiem un aprūpētājiem pārņemšu.
- No 22. novembra līdz 25. novembrim tiešsaistē norisinājās forums vīriešu veselības atbalstam "Vīrieti, dzīvo!". Forumā vairāk nekā 20 Latvijas vadošie veselības nozares speciālisti runāja par prostatas vēža profilaksi, pirmajām pazīmēm, diagnostiku un ārstēšanu, psiholoģisko atbalstu prostatas vēža pacientiem un ģimenēm, kā arī paliatīvo aprūpi. Ikvienam bija iespēja anonīmi speciālistiem uzdot sev interesējošos jautājumus.

- **Labklājības ministrija kopā ar biedrību "Centrs MARTA" 30. novembrī rīkoja semināru "Emocionālā vardarbība. Starpinstitucionālā sadarbība gadījumu risināšanā un atbalsta iespējas"** valsts, pašvaldību un NVO sociālā darba speciālistiem, valsts un pašvaldības policijas darbiniekiem, psihologiem un citiem nozaru ekspertiem, kuru ikdienas darbs saistīts ar vardarbības atpazīšanu un novēršanu, kā arī atbalsta sniegšanu vardarbībā cietušajiem.
- Labklājības ministrija EEZ finanšu instrumenta projekta "Atbalsts Barnahus ieviešanai Latvijā" ietvaros sadarbībā ar Islandes Valsts bērnu tiesību aģentūru, OECD, Bērnu klīniskās universitātes slimnīcu un Valsts Bērnu tiesību aizsardzības inspekciju **25. un 26. novembrī rīkoja starptautisku semināru "Kopā"**.
- **Tiešsaistē ir pieejama dokumentālās izstādes "Lietisko pierādījumu muzejs" kolekcija**. Izstādes uzmanības centrā ir sieviešu pieredze vardarbīgās attiecībās ģimenē un mājās.
- **LTV digitālā satura projekta "Būris" ietvaros notika diskusija par dzimumu līdztiesības jautājumiem**. Par stereotipiem karjeras izvēlē un pienākumu sadalījumu ģimenē diskutēja šefpavāre Svetlana Riškova un ķīmijas skolotājs Pāvels Pestovs.
- **Iekšlietu ministrija 22. novembrī nosūtīja priekšlikumus Saeimai sodiem par internetā izteiktiem draudiem**. Administratīvo sodu likumā ir iecerētas vairākas būtiskas izmaiņas, papildinot likumu arī ar pantu, kas sevī ietver diskriminācijas aizliegumu, un pantu, kas paredz naudas sodu par darbību, kas vērsta uz sociālā naida vai nesaticības izraisīšanu atkarībā no personas dzimuma, vecuma, invaliditātes vai jebkuru citu pazīmju dēļ.
- Lai 160 sievietēm palīdzētu apgūt pamatzināšanas, kas nepieciešamas turpmākām mācībām IT jomā un darba uzsākšanai, nevalstiskā organizācija **"Rīga TechGirls" kopā ar IT kompāniju "Accenture" atklājusi programmas "She Goes Tech" ziemas mācību sezonu**.

## EIROPĀ:

- Š. g. 10. novembrī tika atzīmēta Eiropas vienlīdzīgas darba samaksas diena. Sievietes Eiropas Savienībā vidēji joprojām pelna mazāk nekā vīrieši - uz katru vīriešu nopelnīto eiro sievietes vidēji nopelna 86 centus.
- Pēdējo gadu laikā studenšu un augstskolu absolvenšu skaits bakalaura, maģistra un doktorantūras līmenī ir pastāvīgi palielinājies, tomēr pētniecības un inovācijas jomā sievietes joprojām nav pietiekami pārstāvētas - šis ir viens no secinājumiem Eiropas Komisijas 2021. gada ziņojumā "She Figures", kurā kopš 2003. gada tiek uzraudzīts progress virzībā uz dzimumu līdztiesību pētniecībā un inovācijās Eiropas Savienībā un ārpus tās.
- Briselē notikušajā Eiropas Inovācijas padomes samitā 24.-25. novembrī Eiropas Komisija paziņoja šā gada ES balvas novatorēm laureātes. ES balva novatorēm pauž atzinību tām talantīgajām uzņēmējām no visas ES un pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" asociētajām valstīm, kuras izveidojušas veiksmīgu uzņēmumu un ienesušas inovācijas tirgū.
- Saistībā ar Starptautisko vardarbības pret sievietēm izskaušanas dienu š.g. 25. novembrī Eiropas Komisija nāca klajā ar paziņojumu, norādot uz plānotajiem pasākumiem ES līmenī, lai cīnītos ar šo problēmu. Savukārt Eiropas Dzimumu līdztiesības institūts (EIGE) ir nācis klajā ar materiāliem, lai palīdzētu ES dalībvalstīm apkopot datus par sieviešu un meiteņu slepkavībām, lai turpmāk novērstu šādas slepkavības.
- 30. novembrī Eiropas Parlamenta Pilsoņu brīvību un Sieviešu tiesību komitejas norādīja uz tiesību aktu nepieciešamību, lai cīnītos pret dzimumā balstītu kibervardarbību. Likumdošanas iniciatīvas ziņojuma projektā, kas apstiprināts ar 76 par, tiek norādīts, ka ES šajā jomā trūkst tiesiskā regulējuma, kā arī trūkst efektīvu aizsardzības un atbalsta mehānismu upuriem.

Aicinām iepazīties ar 9. novembrī publicēto Ziemeļvalstu ministru padomes pētījumu "Klimata politika nav dzimumneitrāla: kā klimata politika ietekmē dzimumu un kā dzimums ietekmē klimata politiku Ziemeļvalstu kontekstā".

- Zviedrijas parlaments 29. novembrī valsts premjerministres amatā apstiprināja Sociāldemokrātiskās strādnieku partijas līderi Magdalēnu Andešsoni, kura ir kļuvusi par pirmo premjerministri sievieti Zviedrijas vēsturē.

## PASAULĒ:

- Apvienoto Nāciju Organizācija no 2021. gada 25. novembra līdz 10. decembrim atzīmēs 16 aktīvisma dienas pret dzimumā balstītu vardarbību saskaņā ar ANO ģenerālsekretāra UNiTE kampaņas tēmu "Iekrāso pasauli oranžu".
- Saistībā ar Starptautisko dienu vardarbības pret sievietēm izskaušanai pasaules līderi atbalstīja Dzimumā balstītas vardarbības rīcības koalīcijas pasākumus, lai veicinātu pārmaiņas šajā jomā.
- Kontekstā ar ANO Klimata pārmaiņu konferenci, kas norisinājās no 31. oktobra līdz 12. novembrim Glāzgovā, valstis un nevalstiskais sektors ir nākuši klajā ar jaunām iniciatīvām, kas stiprinās sieviešu un meiteņu noturību, saskaroties ar klimata pārmaiņu izraisītajām sekām, vienlaikus spēcinot sieviešu un meiteņu lomu lēmumu pieņemšanā.